

LATVIJAS REPUBLIKAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA
KOMUNIKĀCIJAS NODAĻA

Skolas iela 28, Rīga, LV-1331 • Tālr. 67021666 • Fakss 67276445
www.lm.gov.lv

Informācija plašsaziņas līdzekļiem
16.12.2014.

Izmaiņas sociālajā jomā 2016. gadā

Īstenojot valsts sociālo politiku darba, sociālās aizsardzības, bērnu tiesību aizsardzības, bērnu un ģimenes lietu, kā arī cilvēku ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomā, Labklājības ministrija (LM) informē par vairākām būtiskām izmaiņām, kas stāsies spēkā 2016. gadā.

No 2016. gada 1. janvāra:

➤ **Minimālā mēneša darba alga normāla darba laika ietvaros būs 370 eiro.** Minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšana notiks atbilstoši normāla darba laika ietvaros mēnesī noteiktām darba dienu stundām un apmaksātām svētku dienu stundām, ja darbinieks neveic darbu šajās svētku dienās, kas iekrīt darba dienās (saskaņā ar Darba likuma 74.panta pirmās daļas 8.punktu), un apmaksātām pirms svētku dienu stundām, kas iekrīt darba dienās (saskaņā ar Darba likuma 135.pantu), ja darbinieks neveic darbu šajās stundās. LM katru gadu aprēķinās četru veidu normālā darba laika stundu skaitu mēnesī un atbilstošās minimālās stundas tarifa likmes pa mēnešiem par nākamo periodu, un publicēs to apmērus LM tīmekļvietnē: <http://www.lm.gov.lv/text/2525>.

➤ 2016. gadā **pārrēķinās pensijas** (vecuma un apgādnieka zaudējuma pensijas, kā arī saskaņā ar Nolikumu „Par izdienas pensijām” piešķirtās izdienas pensijas), **kuras piešķirtas 2010. gadā.** Pārrēķinot pensijas, tās palielināsies cilvēkiem, kuri pensijas sāka saņemt ekonomiskās krīzes laikā, piemērojot negatīvu kapitāla indeksu. Turpmāk indekss būs pozitīvs. Pensiju pārrēķins notiks automātiski, un senioriem papildus nekas nav jā dara. Pārskatīto pensijas apmēru noteiks no 2016.gada 1.janvāra un par periodu no 1.janvāra to izmaksās līdz 2016.gada augustam.

➤ **Piešķirot pensijas** (vecuma un apgādnieka zaudējuma pensijas, kā arī saskaņā ar Nolikumu „Par izdienas pensijām” piešķirtās izdienas pensijas) **no 2016.gada,** pensijas **kapitāla aprēķināšanai piemēros izlīdzināto** pensijas kapitāla aktualizācijas kārtību. Proti, ja pensijas kapitāla aktualizācijai aprēķinātais ikgadējais apdrošināšanas iemaksu algas indekss ir mazāks par skaitli „1”, pensijas kapitāla aktualizācijai piemēros indeksu „1”. Nākamo gadu, kas seko gadiem, kuros minētais indekss bija mazāks par skaitli „1”, pensijas kapitāla aktualizācijai aprēķinātos pozitīvos indeksus aizstās ar indeksu „1” līdz gadam, kamēr aizstāto indeksu reizinājums ir lielāks par skaitli „1”. Pensijas kapitāla aktualizēšanas kārtību saistībā ar negatīvajiem apdrošināšanas iemaksu algas indeksiem piemēros, sākot ar 2009.gadam noteikto indeksu, t.i. ar pirmo negatīvo indeksu.

➤ **Slimības, maternitātes, paternitātes un vecāku pabalstu** varēs pieprasīt **sešu mēnešu** (iepriekš 12 mēnešu) laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienas.

➤ Valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%, **Nodarbinātības valsts aģentūras vakanču portālā būs jāpublicē informācija par izsludinātajiem konkursiem uz brīvajām darbavietām.**

Patlaban informāciju par publiskā sektora amatu konkursiem publicē tikai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

- **Brīvprātīgā darba organizētājiem būs jānodrošina brīvprātīgā darba veicēju apdrošināšana** nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja pastāv risks darba izpildītāja drošībai un veselībai, ka arī paaugstināts nelaimes gadījumu risks, piemēram, darbā ar toksiskām, kodīgām, sprādzienbīstamām vielām, bīstamām iekārtām, u.c.
- **Paplašināta daudz bērnu ģimeņu definīcija**, nosakot, ka daudz bērnu ģimene ir ģimene, kuras aprūpē ir trīs vai vairāki bērni līdz 24 gadiem, tai skaitā audžuģimenē ievietoti un aizbildnībā esoši bērni, kamēr viņi iegūst vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību.
- Lai mazinātu gadījumu skaitu, kad bērnus šķir no ģimenes, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, **veiks riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzišana u.tml.), informēs vecāku par sekām un uzdos vecākam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktajā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus.** Tikai tad, ja vecāks noteiktajā termiņā kavēsies novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē apdraudēs bērna dzīvību un veselību, bāriņtiesa lems par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes. Par bērna šķiršanu no ģimenes varēs lemt tikai tad, ja apdraudējumu nevarēs novērst ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem (pagaidu aizsardzība pret vardarbību, bērna nodošana citas personas, ar kuru bērnam ir emocionāla saikne, īslaicīgā aprūpē drošos apstākļos u.tml.).
- **1,6 miljoni eiro paredzēti, lai pilnveidotu un uzlabotu tehnisko palīgīdzekļu kvalitāti**, kā arī paplašinātu to klāstu cilvēkiem ar invaliditāti.
- **Precizēts to cilvēku loks**, kuriem Latvijas Republikā ir **piešķirami sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība**. Tādējādi Latvija aktualizējusi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējas gan Latvijas pilsoņiem un nepilsoņiem, gan ārzemniekiem, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai piešķirts ES pastāvīgā iedzīvotāja statuss, gan trešo valstu pilsoņiem.

2016. gadā palielināsies Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām atbalsts. Cilvēkiem, kas ieguvuši trūcīgā statusu vai nonākuši krīzes situācijā, pārtikas komplektos papildus līdzšinējiem pārtikas produktiem ievietos arī sautētās liellopu gaļas konservus, olu pulveri un kartupeļu biežputras pārslas. Tāpat paredzēts jauns komplekta veids gatavās maltītes pagatavošanai. To saņems partnerorganizācijas, kas nodrošinās gatavās maltītes izsniegšanu (t.s. zupas virtuvēs). Jaunā satura komplektus varēs saņemt pēc jaunā pārtikas palīdzības piegādes publiskā iepirkuma noslēgšanās, sākot no 2016. gada 1.jūnija.

2015. gadā neizdalītos mācību piederumu komplektus trūcīgas vai krīzes situācijā esošās ģimenes ar skolas vecuma bērniem no 5 līdz 16 gadiem varēs saņemt līdz 2015./2016.mācību gada beigām, tas ir, līdz 2016. gada 10. jūnijam. 2016. gada un turpmāko gadu mācību piederumu komplektus varēs saņemt vienu reizi konkrētā kalendārā gada laikā.

Informāciju sagatavoja:

Marika Kupče, Komunikācijas nodaļas vadītāja, 67021581, e-pasts marika.kupce@lm.gov.lv